

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 99. Francisci Vatabli opera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

Sadoletum Nepotem suum epistola. VI. Sæcul. XVI.
 Quædam contra Lutherum, & Lutheranos oratio. VII. Aliquot opuscula
 de peccato originali, ac de tranquillitate vitæ, necnon de Ecclesiæ Catholicæ defensione, ac de Sacramentis contra Lutherum, quem tamen tractatum ab ejus opusculo pro defensione Ecclesiæ haud diversum esse autumant nonnulli. Denique scripsit homeliam de obitu Frederici Fregosii Cardinalis. De cetero stylo utebatur, qui Ciceronis, omniumque illorum, qui ea ætate latini sermonis puritatem revocare nitebantur, elegantis proxime accedit; nec minus concinno calamo poemata conscripsit Sadoletus, qui indole mitis, ac moderatus, æquitatis, pacisque, ac præcipue reformandæ disciplinæ studiosus merito ab omnibus deprædicatur.

§. XCIX.

Francisci Vatabli obitus.

Hoc item anno obiit Franciscus Vatablus, seu Watebleus Gamachii^{3. n. 8.} in quodam Picardiæ oppido natus. Hic^{Thuan. hist. l. 3. n. 8.} suo ævo Hebraicæ linguæ longe peritissimus a Francisco I., qui Anno millesimo quingentesimo trigesimo primo^{Rob. Steph. præf. ad annot. Vatabli. Dupin. Bibl. XVI. siècle t. 14. p. 175.} Parisiis Regium collegium hodie adhuc percelebre erexerat, ad tradendum idio-

Sæcul. XVI. ma Hebraicum accersitus fuit, cujus
A.C. 1547. peritiam ipsimet Hebræi certatim con-
 fluentes admirabantur: non enim dun-
 taxat hebraica verba Grammaticorum
 more interpretatus est, sed ipsum etiam
 literalem hebraici textus sensum paucis
 quidem, iis tamen omnino propriis ver-
 bis explanavit, unde suorum Auditorum
 nonnulli illius in sacros Codices
 annotationes sedulo collegerunt, eas-
 que celebris typographus Robertus Ste-
 phanus in quamdam epitomen redegit,
 quam novæ Bibliorum versioni, quæ
 Leoni Judæ adscribitur, adjunxit, ac
 Parisiis Anno Christi millesimo quin-
 gentesimo quadagesimo quinto penes
 Vulgatæ textum excudi curavit. Hic
 idem in sua præfatione fatetur, quod
 hæ annotationes, si ab ipsomet Veta-
 blo fuissent editæ, abs dubio magis se-
 lectæ, magisque genuinæ forent: ve-
 rum doctus hic Author nihil unquam
 de sacris Literis scripserat, sive natu-
 rali pigritia, quæ ei exprobrata est,
 sive morte præventus; obiit enim die
 decima septima Martii Anno post Chri-
 stum natum millesimo quingentesimo
 quadagesimo septimo.

Equidem hæ annotationes in Vetus
 Testamentum potissimam partem ex Va-
 tabli ore profluxerant, cum vero a Cal-
 vino

vino fuerint depravatæ, locusque editionis esset suspectus, eisque cuiusdam hæretici versio, ac quædam verba nimium libera adjungerentur, hinc eadem Parisiensis Facultas Theologica condemnavit, quamvis Universitatis Salmanticensis Doctores huic operi magis faverent, illudque accedente approbatione typis imprimi curarent. Insuper Robertus Stephanus hasce annotationes adversus Parisiensium Theologorum censuram propugnabat; cum autem Vatablus earum editione offensus coram Iudice, ut fertur, de Roberto Stephano quereretur, hinc typographus iste, cum se reum agnosceret, ac aliunde de hæresi suspectus esset, e Francia excedere, ac Genuam profugere compulsus est.

Ceterum Vatablus Græci pariter sermonis oppido gnarus erat, prout testantur plura Aristotelis opera ab eo latine reddita, ac præcipue hujus Philosophi tractatus typis impressus, cui titulus: *Parva naturalia*. Idem quoque Vatablus Clementi Marotto, ut Davidis Psalmos gallicis rhythmis explanaret, auctor existit, eidemque in hujus operis elucubratione non infimam tulit operam, dum ex hebraico textum de verbo ad verbum transferret. Porro morte sublatus vacantem Ordinis Præmonstraten-

Sæcul. XVI.
A.C. 1547.

Sæcul. XVI. stratensium Abbatiam Bellozanæ in Nor-
 A.C. 1547. mania media leuca a Gurnaja diffitam
 reliquit.

§. C.

*Vatabli annotationes a Parisina Fa-
 cultate Theologica damnata.*

*Argentre
 coll. iud. to. 2.
 p. 144.*

Præprimis Parisiensis Facultas Theo-
 gica die decima nona Octobris An-
 no Domini millesimo quingentesimo
 quadragesimo septimo conventum ha-
 buit, in quo Vatabli annotationes in sa-
 crum Codicem censuris perstrinxit, ac
 præprimis articulos ex Roberti Step-
 hani Bibliis extractos, necnon Fontisbel-
 laquei Mense Novembri Regio Senatui
 porrectos prælegit, ceteros vero non-
 nisi anno sequenti trigesima Aprilis die
 damnavit, eosque ad Henricum II. Re-
 gem pariter transmisit. Porro Facultas
 hoc opus Regis, ac secretioris consilii
 jussu se examinasse testatur, atque
 annotationes figillatim enumerans,
 quamlibet speciatim censura admodum
 prolixa perstringit, ostenditque, quod iis
 multa contra bonos mores, religionis pie-
 tatem, sanctorum Patrum decreta, ac ipsius
 fidei placita temerarie inserta sunt, necnon
 multa erronea scandalum inducentia, impia,
 Lutheranis faventia, hæresibusque iam olim
 damnatis conspirantia, immo in nonnullis
 quædam